

و تنظیمات ضروری برای پیشبرد آن

اشاره

آموزش هیبریدی مؤلفه‌های برخط یاددهی‌یادگیری را که جایگزین آموزش چهره به چهره می‌شود، به کار می‌گیرد. هدف از این مقاله، تعریف آموزش هیبریدی و اصول نگارش طرح درس متناسب با آن است. طرح درس سنتی در مقابل طرح درس هیبریدی نیز مقایسه می‌شود. کلیدواژه‌ها: آموزش هیبریدی، طرح درس معمول، طرح درس هیبریدی

آموزش هیبریدی چیست؟

ویدئوکنفرانس) به کلاس در حال اجرای خود متصل شوند. بنابراین، مدل هیبریدی در حال حاضر در قالب راه‌حل‌های چندگانه مکمل برای آموزش دانش‌آموزان مورد استفاده قرار می‌گیرد. در برخی مدرسه‌ها، اجرای این مدل به معنی تقسیم زمان آموزش به یادگیری در خانه و یادگیری در کلاس درس است.

مدل آموزش هیبریدی ترکیبی از آموزش حضوری و آموزش از راه دور است. مدرسه‌های هیبریدی آموزش زنده را در اغلب کلاس‌های درس به کار می‌گیرند. این مدل به دانش‌آموزانی که در کلاس حاضر نیستند، امکان می‌دهد از طریق دورسخنی

حضور، برای تفکر در مورد مباحث مطرح شده وقت بیشتری داشته باشند و علاوه بر این، مستندات ارزشمندی از کیفیت مشارکت دانش‌آموزان در اختیار معلم قرار می‌دهند.

• دانش‌آموزان را از طریق خودارزیابی به مشارکت در فرایند ارزشیابی تشویق کنید.

ابزارهای ارزیابی برخط امکان ارزیابی و گرفتن بازخورد را ساده‌تر می‌کنند. تکالیف را می‌توان به صورت برخط ارسال کرد. دانش‌آموزان می‌توانند پاسخ‌ها را پست کنند یا با رایانامه بفرستند.

نگارش طرح درس و فعالیت‌های یادگیری حضوری

• یک یا دو نمونه از فعالیت برخط دانش‌آموز را برای بحث و گفت‌وگوی دقیق‌تر و جزئی‌تر در کلاس انتخاب کنید.

• از دانش‌آموزان بخواهید نتایج تحقیقات خود را از طریق تهیه پیش‌نویس یا برگزاری آزمایش در آزمایشگاه ارائه کنند.

• از فنون یادگیری فعال استفاده کنید و از دانش‌آموزان بخواهید یادداشت‌های خود را با هم مقایسه کنند یا از یکدیگر آزمون بگیرند.

طرح درس خود را با آموزش هیبریدی شروع کنید

از کم شروع کنید و برای یک نیم‌سال، یک تکلیف برخط تهیه کنید و به تدریج به آن بیفزایید. برای هر دو فعالیت برخط و حضوری، زمان انجام تکلیف را لحاظ کنید و اطمینان حاصل کنید محتوای برخط، هدف آموزشی را تأمین می‌کند و تنها برای خالی نبودن عریضه استفاده نمی‌شود.

چطور می‌توان در طرح درس، دانش‌آموزان را برای آموزش هیبریدی آماده کرد؟

- در طرح درس خود، علت استفاده از رویکرد آموزش هیبریدی را توصیف و مزایای یادگیری به این شیوه را فهرست کنید.
- نسبت به فناوری مورد نیاز در دوره، در دانش‌آموزان خود علاقه و رغبت ایجاد کنید و به آن‌ها اطلاع دهید برای پشتیبانی بیشتر به کجا مراجعه کنند.
- با تکالیف آسان‌تر شروع کنید تا دانش‌آموزان را با آنچه از آن‌ها انتظار می‌رود آشنا کنید.
- در مورد راهبردهای مدیریت زمان و نیز زمان مورد انتظار که صرف انجام فعالیت‌های یادگیری برخط می‌شوند، بحث و گفت‌وگو کنید.
- از دانش‌آموزان بخواهید یک طرح یادگیری برای دوره خلق کنند.
- توضیح دهید دانش‌آموزان چطور ارزشیابی خواهند شد و

چگونه طرح درس خود را متناسب با آموزش هیبریدی تنظیم کنیم؟

آموزش هیبریدی با ترکیب بهترین عناصر یادگیری چهره به چهره و بهترین عناصر یادگیری برخط، از مزایای هر دو روش بهترین استفاده را می‌برد. استفاده از یک الگوی آموزشی یکپارچه در نگارش طرح درس کلاس هیبریدی کمک می‌کند دانش‌آموزان به صورت فعال در فرایند یادگیری مشارکت کنند و چه در کلاس درس و چه در جلسات برخط، بهترین عملکرد را داشته باشند.

پیش از نگارش طرح درس، سؤالاتی وجود دارند که باید پاسخ داده شوند:

- از دانش‌آموزان خود در پایان کلاس درس چه انتظاری دارید؟ می‌خواهید به توانایی انجام چه کاری، چه دانشی یا درک ارزشی دست یابند؟ (هدف نویسی)
- کدام فعالیت‌های یادگیری با ارزیابی میزان یادگیری دانش‌آموزان، فرصتی برای آنان فراهم می‌آورد تا آنچه را به عنوان خروجی یادگیری کسب کرده‌اند، ارتقا دهند یا مدیریت کنند؟
- کدام یک از این فعالیت‌ها یا ارزیابی‌های یادگیری به بهترین نحو به صورت برخط و کدام یک در قالب چهره‌به‌چهره قابل ارائه هستند؟
- چه ترکیبی از فعالیت‌های برخط و حضوری به بهترین شکل، اهداف یاددهی یادگیری دوره را تأمین می‌کند؟

نگارش طرح درس و فعالیت‌های برخط یادگیری

- دانش‌آموزان را به مشارکت در کارهای گروهی تشویق کنید. دانش‌آموزان را وادارید خلاصه‌ای از محتویات دوره گرد آورند و با کار گروهی طرحی پیشنهادی تهیه کنند. نگارش مبتنی بر مشارکت، دانش‌آموزان را در معرض انواع سبک‌ها و رویکردهای نگارش قرار می‌دهد؛ به طوری که در مورد نوشتنی‌ها و ایده‌های خود بازخورد بیشتری دریافت می‌کنند.
- خود را برای فعالیت‌های برخط آماده کنید. علاوه بر تکلیف‌های معمول کلاسی، بخش‌هایی از محتوای دوره را به صورت برخط از طریق ویدئوها یا مستندات آموزشی در اختیار دانش‌آموزان قرار دهید. برای مثال، پیش از ارائه درس، به دانش‌آموزان اجازه دهید مواد درسی را به طور ویدئویی مشاهده کنند.
- در نگارش طرح درس به مباحث برخط توجه داشته باشید. این‌گونه مباحث، متناسب با اینکه برخط یا نابرخط برگزار شوند، به دانش‌آموزان فرصت می‌دهند برخلاف کلاس‌های

جمع‌بندی

آموزش هیبریدی، چنانچه پیشگام تغییرات آموزشی باشد، می‌تواند در فرایند آموزش و یادگیری تأثیر مثبتی داشته باشد؛ گرچه این رویکرد، به دلیل وجود عوامل نامحسوس که به راحتی قابل شناسایی نیستند و نیز نیاز مبرم به ترکیب صحیحی از بودجه‌های مدرسه با افکار خلاق و یادگیرنده، بدون چالش نخواهد بود. این تغییر می‌تواند در گذار دانش‌آموزان به موقعیت جدید یادگیری مؤثر باشد؛ گذار از موقعیت همواره حاضر بودن در محیط کلاس درس.

چه نوع بازخوردی را می‌توانند از شما و سایر هم‌کلاسی‌هایشان انتظار داشته باشند.

• برای فعالیت‌های برخط ساختار فراهم کنید. برای شکل‌گیری بحث و گفت‌وگو، دانش‌آموزان را به پاسخ‌گویی به فرسته (پست)ها و یادداشت‌های خاص موظف کنید یا برای بازخورد هم‌سالان به یکدیگر، راهنما یا برنامه‌ای مشخص تعیین کنید.

منبع

نقی‌زاده، محرم و رمضان‌نژاد، کیارش (۱۴۰۰). آموزش هیبریدی (راهکاری برای نیاز امروز مدارس). مدارس یادگیرنده مرآت. تهران.

جدول مقایسه طرح درس سنتی با طرح درس هیبریدی

مؤلفه	آموزش سنتی	آموزش هیبریدی
نقش معلم	<ul style="list-style-type: none"> مقتدر ارزیابی از طریق آزمون‌ها و تکالیف چندین بار طی یک نیم‌سال با نمره‌دهی 	<ul style="list-style-type: none"> تسهیلگری می‌کند راهنمایی دانش‌آموزان در مسیر یادگیری ارائه بازخورد متناوب، با ارزیابی‌های کوتاه و مکرر
نقش دانش‌آموز	<ul style="list-style-type: none"> حاضر در کلاس انجام تکلیف شرکت در آزمون وابسته به آموزگار 	<ul style="list-style-type: none"> کار فردی یا مشارکت‌جویانه مسئولیت‌پذیری بیشتر برای یادگیری
شرایط محیط یادگیری	<ul style="list-style-type: none"> وجود سخنرانی در کلاس درس احتمال سازمان‌دهی برخی مواد درسی به صورت برخط 	<ul style="list-style-type: none"> کلاسی با زمان کوتاه‌شده یا بیشتر مختص فعالیت‌های یادگیری تعاملی بخشی از فعالیت‌ها به صورت برخط و بخشی دیگر به صورت چهره‌به‌چهره
رویکرد آموزشی	<ul style="list-style-type: none"> معلم‌محور منفعل فردی 	<ul style="list-style-type: none"> یادگیرنده‌محور فعال مشارکت‌جویانه
فعالیت‌های حین کلاس درس	<ul style="list-style-type: none"> اختصاص بیشتر زمان کلاس به سخنرانی صرف 	<ul style="list-style-type: none"> کمتر بودن مدت سخنرانی اختصاص زمان بیشتر برای مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های یادگیری پویا، مانند حل مسئله، کارگروهی، مطالعه موردی یا ارائه طرح پیشنهادی
فعالیت‌های خارج از کلاس درس	<ul style="list-style-type: none"> تکلیف‌های گروهی آمادگی برای آزمون‌ها خواندن کتاب درسی و سایر مواد درسی مربوط به پایه 	<ul style="list-style-type: none"> فعالیت‌های برخط یادگیری بحث و گفت‌وگوی برخط و دادن بازخورد به نظرات سایرین مشاهده ویدئوها خواندن یا جست‌وجوی مواد درسی اجرای آزمون‌های برخط فرستادن پاسخ‌ها تکلیف‌های نوشتنی مشارکتی با استفاده از ویکی‌پدیا و وبگاه‌ها